

Turistická oblast Ostravsko

**Hodnocení dopadu návštěvnosti na útraty ubytovaných hostů,
veřejné rozpočty a zaměstnanost v cestovním ruchu**

Zhotovitel:

Ing. Michal Blaško, PhD.
Odborný konzultant v cestovním ruchu

Listopad 2020

Obsah:

1. Úvod.....	3
2. Metodika.....	4
2.1 Výpočet útrat hostů ubytovaných v HUZ.....	4
2.2 Výpočet příjmů veřejných rozpočtů z útrat hostů ubytovaných v HUZ	4
2.3 Odhad zaměstnanosti na základě útrat hostů ubytovaných v HUZ	4
3. Analýza návštěvnosti v období 2012 - 2019.....	4
4. Útraty ubytovaných hostů.....	6
5. Výpočet příjmů veřejných rozpočtů z útrat ubytovaných hostů	7
6. Odhad zaměstnanosti v cestovním ruchu	8
7. Závěry a doporučení.....	9
Seznam tabulek a grafů.....	9

1. Úvod

„Když něco nemůžete změřit, nemůžete to ani řídit“ (Peter Drucker, filosof managementu, ekonom).

Posláním destinačního managementu je sloužit turistické oblasti zajišťováním koordinace dlouhodobě udržitelného rozvoje sektoru cestovního ruchu, a tím zásadně napomáhat zvýšení konkurenceschopnosti a prodejnosti destinace na cílových trzích. Aby bylo zřejmé, jak se daří naplňovat poslání destinačního managementu a kvantitativní cíle marketingové strategie se svými dopady na útraty turistů, příjmy veřejných rozpočtů a zaměstnanost, je nutné průběžně tyto dopady měřit a vyhodnocovat.

Tato ekonomická studie je zpracována pro období 2012 – 2019 a řešené území je znázorněno v níže uvedené mapce. Základním – kvantitativním cílem Marketingové strategie rozvoje cestovního ruchu turistické oblasti Ostravsko zpracované společností PROFAKTUM s.r.o. pro období 2010 – 2015 byl „růst počtu turistů, jak zahraničních, tak i domácích – měřeno ročně, dle výchozího stavu roku 2009“. Ve strategii ovšem není uvedeno, jak velký růst by to měl být a jestli se růst týká i počtu přenocování hostů ubytovaných v hromadných ubytovacích zařízeních (dále HUZ). Ekonomická studie tedy hodnotí pouze trendy růstu či poklesu návštěvnosti a pracuje se zavedenými pojmy Českého statistického úřadu (dále ČSÚ), tj. počet příjezdů hostů ubytovaných v HUZ a počet přenocování hostů v HUZ v členění na rezidenty (domácí) a nerezidenty (zahraniční). Výchozím rokem pro měření plnění základního - kvantitativního cíle je rok 2012, kdy ČSÚ změnil metodiku výpočtu hodnot návštěvnosti.

Mapka: Turistická oblast Ostravsko

Zdroj: Marketingová strategie rozvoje cestovního ruchu turistické oblasti Ostravsko

Zdrojem informací o návštěvnosti jsou oficiální data ČSÚ. Jedná se o data, která se týkají turistů, tedy těch, kteří alespoň jedenkrát během svého pobytu v destinaci přenocují v HUZ. Zdrojem informací potřebných pro výpočet útrat turistů jsou data ČSÚ o návštěvnosti, marketingová šetření agentur Ipsos Tambor ČR (rezidenti) a STEM/MARK (nerezidenti) a také vlastní šetření destinační společnosti ve spolupráci s Ústavem lázeňství, gastronomie a turismu Slezské univerzity v Opavě (rezidenti). Zdrojem informací pro výpočet příjmů

veřejných rozpočtů z útrat ubytovaných hostů jsou relevantní výstupy studie KPMG zpracované pro Ministerstvo pro místní rozvoj. Zdrojem informací pro kvalifikovaný odhad zaměstnanosti vyplývající z útrat turistů jsou relevantní údaje MPSV a vlastní šetření zpracovatele tohoto dokumentu.

2. Metodika

Zpracovatelem všech tří metodik je autor této ekonomické studie.

2.1 Výpočet útrat hostů ubytovaných v HUZ

Výpočet útrat vychází z revidovaných statistických údajů ČSÚ, šetření rezidentů agenturou IPSOS Tambor ČR, šetření nerezidentů agenturou STEM/MARK a šetření destinační společnosti ve spolupráci se Slezskou univerzitou v Opavě. Výpočty jsou prováděny podle vztahu:

$$P = L_r \cdot U_r + L_n \cdot U_n \quad ,$$

kde P jsou útraty ubytovaných hostů v hromadných ubytovacích zařízeních za dané období, L_r je počet přenocování rezidentů za dané období, U_r je průměrná denní útrata rezidenta, L_n je počet přenocování nerezidentů za dané období a U_n je průměrná denní útrata nerezidenta.

2.2 Výpočet příjmů veřejných rozpočtů z útrat hostů ubytovaných v HUZ

Výpočet příjmů veřejných rozpočtů jsou na základě analýzy KPMG stanoveny následovně:

100 Kč výdaje turisty	=	40,79 Kč příjmů veřejných rozpočtů
z toho státní rozpočet		71,4%
z toho krajské rozpočty		4,9%
z toho obecní rozpočty		12,3%
z toho zdravotní pojišťovny		11,4%

Těmito procenty jsou násobeny vypočtené útraty ubytovaných. V případě změn zákonů spojených s odvody do veřejných rozpočtů je nutné korigovat jednotlivá procenta.

2.3 Odhad zaměstnanosti na základě útrat hostů ubytovaných v HUZ

Odhad zaměstnanosti je vypočten na základě průměrného podílu osobních výdajů (včetně odvodů) na tržbách poskytovatelů služeb v cestovním ruchu. Tento podíl je zjišťován individuálně na základě místního šetření a také na základě cost-benefit analýz projektů zaměřených na cestovní ruch. Výsledná hodnota následně tvoří základ pro odhad počtu plných pracovních úvazků s využitím oficiálních údajů MPSV týkajících se průměrné hrubé měsíční mzdy pracovníků ve službách a obchodu v daném kraji. Výsledky přepočtené na plné pracovní úvazky jsou strukturovány dle Satelitního účtu cestovního ruchu na zaměstnanost v charakteristických odvětvích cestovního ruchu (ubytovací, stravovací a doplňkové služby apod.) a v souvisejících či nespécifikovaných odvětvích cestovního ruchu (multiplikační efekty).

3. Analýza návštěvnosti v období 2012 - 2019

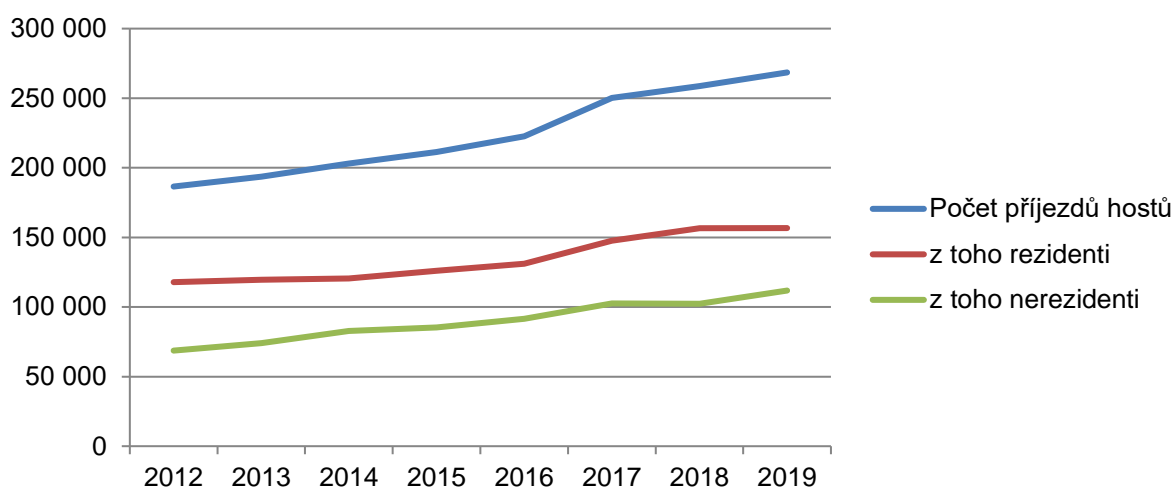
Návštěvnost je měřena od roku 2012, kdy došlo k revizi dat ČSÚ týkajících se HUZ. Ukazateli návštěvnosti jsou počty příjezdů hostů ubytovaných v HUZ a počty přenocování hostů v HUZ, obojí v členění na rezidenty a nerezidenty. Doplňkovými ukazateli dle ČSÚ jsou průměrná doba pobytu v destinaci a počet lůžek. Počet sledovaných HUZ za turistickou oblast se pohyboval mezi 64 – 74 zařízeními. Výsledky analýzy návštěvnosti v souhrnné tabulce jsou doplněny o grafy a krátce interpretovány.

Tabulka 3.1: Vývoj ukazatelů návštěvnosti turistické oblasti Ostravsko v období 2012 - 2019

Stav k 31.12.	Počet příjezdů hostů	z toho rezidenti	z toho nerezidenti	Počet přenocování	z toho rezidenti	z toho nerezidenti	Průměrná doba pobytu	Počet lůžek
2012	186 546	117 861	68 685	497 746	338 638	159 108	3,7	5 253
2013	193 723	119 691	74 032	539 268	348 597	190 671	3,8	5 395
2014	203 167	120 395	82 772	512 612	330 476	182 136	3,5	5 162
2015	211 264	126 037	85 227	557 857	348 306	209 551	3,6	5 016
2016	222 507	131 060	91 447	592 177	380 482	211 695	3,7	5 228
2017	250 137	147 593	102 544	639 272	410 482	228 790	3,6	5 324
2018	258 809	156 573	102 236	675 392	445 516	229 876	3,6	5 741
2019	268 500	156 692	111 808	682 025	438 376	243 649	3,5	5 741

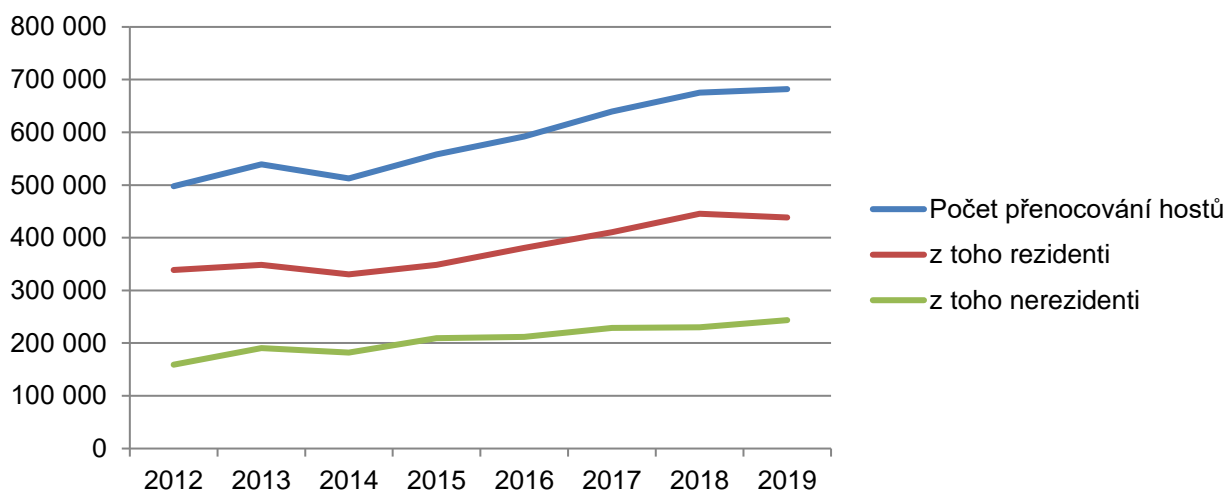
Zdroj: ČSÚ, zpracování vlastní

Graf 3.1: Vývoj počtu příjezdů hostů do turistické oblasti Ostravsko v období 2012 – 2019

Zdroj: ČSÚ, zpracování vlastní

Graf 3.2: Vývoj počtu přenocování hostů v turistické oblasti Ostravsko v období 2012 – 2019

Zdroj: ČSÚ, zpracování vlastní

Z oficiálních údajů ČSÚ vyplývá, že počet příjezdů hostů do turistické oblasti Ostravsko vzrostl v roce 2019 ve srovnání s rokem 2012 o 43,9%, a to především díky nerezidentům. Počet rezidentů vzrostl v tomto období o 32,9% a počet nerezidentů vzrostl o 62,8%, což je patrné z grafu 3.1.

Počet přenocování hostů v turistické oblasti Ostravsko vzrostl v roce 2019 ve srovnání s rokem 2012 o 37,0% rovněž především díky nerezidentům. Počet přenocování rezidentů vzrostl v tomto období o 29,5% a počet nerezidentů vzrostl o 53,1%, což je patrné z grafu 3.2. Průměrná doba pobytu se pohybovala v rozmezí 3,5 – 3,7 dne. Uvedené nárůsty především u nerezidentů se ve srovnání s rokem 2012 pozitivně promítly do nárůstů útrat turistů s dopadem na odvody do veřejných rozpočtů a zaměstnanost v cestovním ruchu (viz kapitoly 4 a 5).

Plnění základního - kvantitativního cíle marketingové strategie

Z následující tabulky 3.3 vyplývá, že základní – kvantitativní cíl marketingové strategie (růst počtu turistů, jak zahraničních, tak i domácích) byl s výjimkou počtu přenocování rezidentů za rok 2014 v každém sledovaném roce plněn. Z tohoto hlediska lze považovat činnost destinační společnosti za úspěšnou.

Tabulka 3.2: Plnění základního – kvantitativního cíle marketingové strategie

Stav k 31.12.	Počet příjezdů hostů	z toho rezidenti	z toho nerezidenti	Počet přenocování	z toho rezidenti	z toho nerezidenti
2012	186 546	117 861	68 685	497 746	338 638	159 108
2013	193 723	119 691	74 032	539 268	348 597	190 671
Index 2013/2012	1,04	1,02	1,08	1,08	1,03	1,20
2014	203 167	120 395	82 772	512 612	330 476	182 136
Index 2014/2012	1,09	1,02	1,21	1,03	0,98	1,14
2015	211 264	126 037	85 227	557 857	348 306	209 551
Index 2015/2012	1,13	1,07	1,24	1,12	1,03	1,32
2016	222 507	131 060	91 447	592 177	380 482	211 695
Index 2016/2012	1,19	1,11	1,33	1,19	1,12	1,33
2017	250 137	147 593	102 544	639 272	410 482	228 790
Index 2017/2012	1,34	1,25	1,49	1,28	1,21	1,44
2018	258 809	156 573	102 236	675 392	445 516	229 876
Index 2018/2012	1,39	1,33	1,49	1,36	1,32	1,44
2019	268 500	156 692	111 808	682 025	438 376	243 649
Index 2019/2012	1,44	1,33	1,63	1,37	1,29	1,53

Zdroj: ČSÚ, zpracování vlastní

4. Útraty ubytovaných hostů

Průměrná denní útrata rezidentů byla v období 2011 – 2013 sledována agenturou IPSOS Tambor na základě kontraktu se státní agenturou CzechTourism a pohybovala se mezi 507 – 544 Kč za den a osobu. Od roku 2014 do roku 2019 nebyla průměrná denní útrata rezidentů v turistické oblasti Ostravsko sledována. Až v roce 2020 provedla destinační společnost ve spolupráci s Ústavem lázeňství, gastronomie a turismu Slezské univerzity v Opavě šetření, z něhož vyplynula průměrná denní útrata ubytovaného hosta ve výši 842 Kč. Pro výpočty útrat v letech 2015 – 2019 tedy byla použita tato hodnota.

Průměrná denní útrata nerezidentů byla na hraničních přechodech MSK sledována v období 2015 – 2019 agenturou STEM/MARK a pohybovala se v rozmezí 1377 – 1500 Kč za osobu a den. Díky vyšší průměrné denní útratě nerezidentů byly v roce 2019 celkové útraty rezidentů a nerezidentů téměř shodné. To dokladuje důležitost příjezdového cestovního ruchu (zahraniční hosté) a jeho dopady na turistickou oblast Ostravsko.

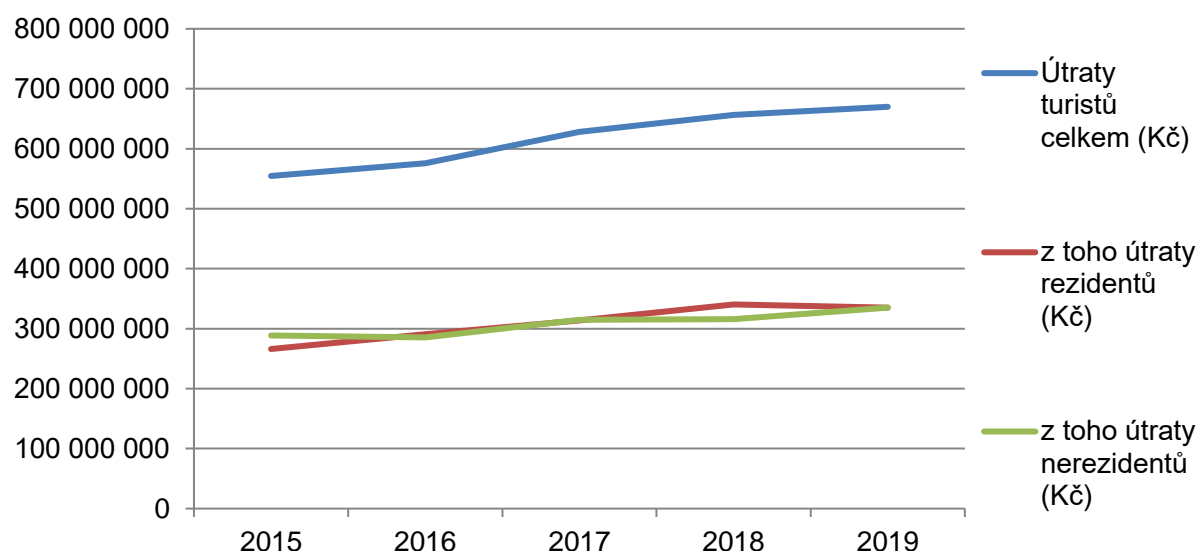
Údaje o útratách ubytovaných hostů celkem v členění na rezidenty a nerezidenty jsou uvedeny v tabulce 4.1 a budou průběžně zpřesňovány na základě dotazníkových šetření.

Tabulka 4.1: Vývoj útrat ubytovaných hostů v TO Ostravsko v období 2015 - 2019

Stav k 31.12.	Útraty ubytovaných hostů celkem (Kč)	Útraty rezidentů (Kč)	Útraty nerezidentů (Kč)
2015	554 657 511	266 105 784	288 551 727
2016	576 053 108	290 688 248	285 364 860
2017	628 194 498	313 608 248	314 586 250
2018	656 453 724	340 374 224	316 079 500
2019	669 936 639	334 919 264	335 017 375

Zdroj: ČSÚ, vlastní šetření, STEM/MARK, zpracování vlastní

Graf 4.1: Vývoj útrat ubytovaných hostů v TO Ostravsko v období 2015 - 2019

Zdroj: ČSÚ, vlastní šetření, STEM/MARK, zpracování vlastní

5. Výpočet příjmů veřejných rozpočtů z útrat ubytovaných hostů

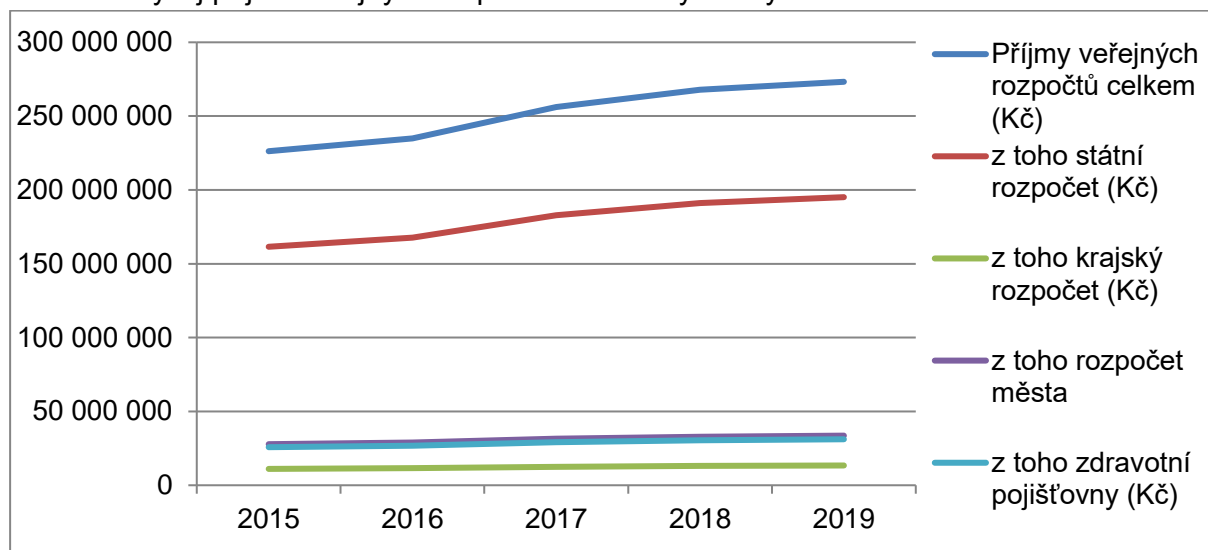
V tabulce 5.1 jsou kalkulovány příjmy veřejných rozpočtů z útrat ubytovaných hostů za turistickou oblast Ostravsko, z toho příjmy státního rozpočtu (daně, odvody na sociální zabezpečení, odvody na zdravotní pojištění), příjmy krajského rozpočtu MSK, příjmy rozpočtů městských částí (poplatky za ubytování, daně z nemovitostí apod.) a příjmy zdravotních pojišťoven. Z grafu 5.1 je zřejmý vývoj příjmů veřejných rozpočtů z útrat ubytovaných hostů v turistické oblasti Ostravsko. Ze studie KPMG vyplývá, že nejvíce peněz směřuje do státního rozpočtu. V roce 2019 se jednalo minimálně o částku 195,1 mil. Kč.

Tabulka 5.1: Vývoj příjmů veřejných rozpočtů z útrat ubytovaných hostů 2015 – 2019

Stav k 31.12.	Příjmy veřejných rozpočtů celkem (Kč)	z toho státní rozpočet (Kč)	z toho krajský rozpočet (Kč)	z toho městský rozpočet (Kč)	z toho zdravotní pojišťovny (Kč)
2015	226 244 799	161 538 786	11 085 995	27 828 110	25 791 907
2016	234 972 063	167 770 053	11 513 631	28 901 564	26 786 815
2017	256 240 536	182 955 743	12 555 786	31 517 586	29 211 421
2018	267 767 474	191 185 976	13 120 606	32 935 399	30 525 492
2019	273 267 155	195 112 749	13 390 091	33 611 860	31 152 456

Zdroj: příjmy z ubytovaných hostů, studie KPMG, zpracování vlastní

Graf 5.1: Vývoj příjmů veřejných rozpočtů z útrat ubytovaných hostů 2015 – 2019

Zdroj: příjmy z ubytovaných hostů, studie KPMG, zpracování vlastní

6. Odhad zaměstnanosti v cestovním ruchu

V tabulce 6.1 jsou uvedeny hodnoty odhadu zaměstnanosti (počty plných pracovních úvazků) v cestovním ruchu na území turistické oblasti Ostravsko v období 2015 - 2019 vázaných na útraty ubytovaných hostů a dále meziroční nárůsty počtu úvazků v tomto období. Jedná se o zaměstnanost v charakteristických odvětvích cestovního ruchu a v souvisejících či nespecifikovaných odvětvích cestovního ruchu. Údaje budou průběžně zpřesňovány.

Zvyšováním útrat ubytovaných hostů logicky přibývá pracovních příležitostí zejména v dané sezóně. V případě turistické oblasti Ostravsko došlo v období 2015 – 2019 k nárůstu počtu plných pracovních úvazků řádově o stovky. Když tedy uvážíme, že na vytvoření jednoho tzv. společensky účelného pracovního místa je z veřejných rozpočtů vynakládáno odhadem až 250 tis. Kč v daném roce (příspěvek zaměstnavateli v rozmezí zhruba 144 – 216 tis. Kč, mzdy pracovníků MPSV, režie MPSV apod.), pak cestovní ruch uspořil veřejným rozpočtům v turistické oblasti Ostravsko díky nárůstům zaměstnanosti finanční prostředky v řádu desítek milionů korun.

Tabulka 6.1: Odhad zaměstnanosti v cestovním ruchu v TO Ostravsko v období 2015 - 2019

Rok	Charakteristická odvětví cestovního ruchu (Počet úvazků))	Související a nespecifikovaná odvětví cestovního ruchu (Počet úvazků)	Celkem (Počet úvazků)	Meziroční nárůst/pokles počtu úvazků
2015	1040	395	1435	0
2016	1080	410	1491	55
2017	1178	448	1625	135
2018	1231	468	1699	73
2019	1256	477	1733	35

Zdroj: Útraty ubytovaných hostů, MPSV, vlastní šetření, zpracování vlastní

7. Závěry a doporučení

1. Vypočtené hodnoty nejsou přesnými čísly, nicméně, výpočty poskytují cenné údaje o trendech týkajících se relevantních dopadů a usnadňují zainteresovaným subjektům z veřejného i soukromého sektoru rozhodování o svých záměrech v cestovním ruchu.
2. Jednotlivé ukazatele je vhodné aktualizovat jedenkrát za rok, zpřesňovat a s jejich využitím hodnotit výkonnost destinační společnosti a destinačního managementu, přičemž je nutné vždy zohlednit vnější vlivy na destinaci (pandemie COVID-19, vývoj ekonomiky, klimatické podmínky během daného roku, bezpečnostní situace apod.).
3. V případě turistické oblasti Ostravsko lze na základě výsledků této ekonomické studie doporučit:
 - ✓ zvýšení důrazu na tvorbu produktů cestovního ruchu s delší dobou pobytu, např. ve spolupráci s partnerskými hotely, cestovními kancelářemi či agenturami,
 - ✓ důraz na propagaci produktů cestovního ruchu na cílových zahraničních trzích ve spolupráci s Moravian-Silesian Tourism, s.r.o.,
 - ✓ spolupráci se Slezskou univerzitou v Opavě na základě vzájemně výhodného partnerství (aplikovaný výzkum, odborné praxe studentů, prakticky zaměřené bakalářské a diplomové práce apod.).

Seznam tabulek a grafů

Seznam tabulek:

Tabulka 3.1: Vývoj ukazatelů návštěvnosti turistické oblasti Ostravsko v období 2012 – 2019

Tabulka 3.2: Plnění základního – kvantitativního cíle marketingové strategie

Tabulka 4.1: Vývoj útrat ubytovaných hostů v TO Ostravsko v období 2015 – 2019

Tabulka 5.1: Vývoj příjmů veřejných rozpočtů z útrat ubytovaných hostů 2015 – 2019

Tabulka 6.1: Odhad zaměstnanosti v cestovním ruchu v TO Ostravsko v období 2015 - 2019

Seznam grafů:

Graf 3.1: Vývoj počtu příjezdů hostů do turistické oblasti Ostravsko v období 2012 – 2019

Graf 3.2: Vývoj počtu přenocování hostů v turistické oblasti Ostravsko v období 2012 – 2019

Graf 4.1: Vývoj útrat ubytovaných hostů v TO Ostravsko v období 2015 – 2019

Graf 5.1: Vývoj příjmů veřejných rozpočtů z útrat ubytovaných hostů 2015 – 2019